

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 1

10 Haziran 2026 Çarşamba
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 14.40
BAŞKAN: Mustafa ALKAYIŞ
----- 0 -----

ALT KOMİSYON BAŞKANI MUSTAFA ALKAYIŞ - Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme Alt Komisyonumuzun değerli üyeleri, milletvekili arkadaşlarımız; Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğümüz ve Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu Başkanımız ve kurumlarımızın saygıdeğer bürokratları, değerli basın mensupları; hepimiz toplantımıza hoş geldiniz.

Toplantımızın başında, 6 Haziran Ceza İnfaz Personeli Günü'nü tebrik ediyorum. Yaklaşık 86 bin civarında arkadaşımız bu kutsal görevi icra ediyor. İlk defa böyle bir gün kutlanıyor. Ben sizin şahsınızda bütün arkadaşlarımızın gününü tebrik ediyorum.

Yine, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğümüz görevine yeni başladı, biraz oldu ama hem size hem yardımcılarınıza hem arkadaşlarınıza hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyoruz ve başarılar diliyoruz.

Alt Komisyonumuzun 28'inci Yasama Döneminin 10'uncu Toplantısını açıyorum. Yeterli çoğunluğumuz var.

Öncelikle, Komisyonumuzdan ayrılan Bingöl Milletvekilimiz Sayın Ömer Faruk Hülakü'ye çalışmalarımıza sunduğu katkıdan dolayı teşekkür ediyoruz.

Komisyonumuza yeni katılan Hakkâri Milletvekilimiz Sayın Onur Düşünmez'e de hoş geldiniz diyorum.

Gündemimize geçmeden önce, bilindiği üzere, 5 Aralık 1990 tarihli 3686 sayılı Yasa'yla kurulan İnsan Haklarını İnceleme Komisyonumuz, kurulduğu günden bu yana her yasama döneminde... Hükümlü ve tutuklu haklarına verdiği öneme binaen de Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme Alt Komisyonu olarak kurulmuş ve incelemelerde bulunmuştur.

Bu dönemde, içerisinde bulunduğumuz 28'inci Yasama Döneminde Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme Alt Komisyonu olarak Komisyonumuz 26 Ekim 2023 tarihinde Sincan Ceza İnfaz Kurumları yerleşkesinde, 17 Kasım 2023 tarihinde Diyarbakır Ceza İnfaz Kurumları yerleşkesinde, 18 Kasım 2023 tarihinde Mardin E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ve Midyat M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda, 28-29 Haziran 2024 tarihlerinde Erzurum ve Erzincan Ceza İnfaz Kurumlarında, 12 Mayıs 2025 tarihinde Sincan Ceza İnfaz Kurumunda -tekraren- 17-18 Kasım 2025 tarihlerinde Düzce ve Bolu Ceza İnfaz Kurumlarında ve 1 Aralık 2025 tarihinde Kırşehir Ceza İnfaz Kurumlarında, 2 Mart 2026 tarihinde Niğde Ceza İnfaz Kurumu ve Niğde Açık Ceza İnfaz Kurumu İşyurdu Müdürlüğünde, 16-17 Nisan 2026 tarihinde İzmir Ceza İnfaz Kurumlarında ve en son 4 Mayıs 2026 tarihinde Eskişehir Ceza İnfaz Kurumlarında incelemelerde bulunmuş, inceleme ziyaretleri yapmıştır.

Vatandaşlarımız tarafından Komisyonumuza 28'inci Yasama Döneminde 9 Haziran 2026 tarihi itibarıyla toplam 12.264 başvuru yapılmıştır. Komisyonumuz bu başvurulardan 11.685 adedine işlem yapmıştır. Bu başvuruların yaklaşık dörtte üçünü ceza infaz kurumlarında bulunan tutuklu ve hükümlülerin dilek, şikâyet ve talepleri oluşturmaktadır.

Bugünkü toplantımızın gündemi Niğde, Eskişehir ve İzmir Ceza İnfaz Kurumları raporlarının görüşülmesi ve önümüzdeki süreçte inceleme yapılacak ceza infaz kurumlarının belirlenmesidir.

Hükümlü ve Tutuklu Hakları İnceleme Alt Komisyonumuzun gerçekleştirdiği toplantılar, sahada yapılan inceleme ziyaretleri ve Komisyonumuza ulaşan başvurular, hükümlü ve tutuklu haklarının insan hakları boyutuyla çok yönlü ve bütüncül şekilde ele alınması gerektiğini bir kez daha ortaya koymuştur. Bu hususta, hükümlü ve tutukluların infaz sürecini yalnızca barındırma ve güvenlik ekseninde değil; üretim, meslek edinme ve topluma uyum perspektifiyle ele almaya özen göstermekteyiz. Niğde Ceza İnfaz Kurumu ve İşyurdu Müdürlüğüne yaptığımız ziyaret de bu bakımdan Komisyonumuza önemli bilgiler vermiştir, Sayın Başkanımıza tekrardan teşekkür ediyorum. Bu kapsamda yürütülen çalışmaların hükümlülerin mesleki beceriler kazanması ve tahliye sonrası toplumsal uyumlarının güçlendirilmesi bakımından da önemli olduğunu değerlendirmekteyiz. Komisyonumuzun ceza infaz kurumlarına yaptığı ziyaret sırasında kurum kapasitesi, fiziksel koşullar, muayene, tedavi, hastane sevkleri ve süreçleri, aramalar, infaz koruma memurlarının tutum ve davranışları, kantinde satılan ürünler ve beslenme, telefonla haberleşme, görüntülü görüşme, ziyaret süreleri ve dilekçe hakkının kullanılabilmesi gibi konularda hükümlüler tarafından Komisyonumuza iletilen şikâyetler yerinde incelenmiş ve Komisyonumuz değerlendirmelerini yaparak raporlar üyelerimize dağıtılmıştır. Rapor görüşmemiz için toplantımıza katılımları dolayısıyla Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü heyeti adına Sayın Genel Müdürlüğümüz Çelebi Yılmaz Bey'e ve Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu heyeti adına Sayın Başkanımız Hüsnü Gezgin Bey'e hoş geldiniz diyorum.

ALT ?KOMİSYON ?BAŞKANI ?MUSTAFA ?ALKAYIŞ - Şimdi gündemimizin ilk maddesi olan Niğde E Tipi Kapalı İnfaz Kurumu ve Niğde Açık Ceza İnfaz Kurumları İşyurdu, İzmir Ceza İnfaz Kurumları ile Eskişehir Ceza İnfaz Kurumları İnceleme Raporlarının görüşmesine başlayacağız. Basın üyelerimize bu aşamada teşekkür ediyoruz eğer görüntülerini alabilirlerse, bundan sonraki görüşmelerimizi beraberce inşallah devam ettireceğiz.

Öncelikle zamanın daha fazla tasarruflu kullanılması açısından Niğde, İzmir ve Eskişehir Raporlarının birlikte görüşülmesini ve ayrı ayrı oylanmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi rapor üzerine talep sırasına göre sayın milletvekillerimize söz vereceğim. Öncelikle, Sayın Genel Müdürlüğümüz -tabii, biz önceki heyetle de çalıştık- gelen heyeti bize, milletvekillerimize tanıtırsanız çok memnun oluruz, ondan sonra başlayalım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 2

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ÇELEBİ YILMAZ - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; öncelikle konuşmanızın başında 6 Hazirana vurgu yaptınız, teşekkür ediyorum. Ceza Tevkifevleri Genel Müdürü olarak atandım, yaklaşık iki buçuk ay oldu Başkanım.

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI MUSTAFA ALKAYIŞ - Zaten kurumun içerisinden geldiniz.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ÇELEBİ YILMAZ - Evet, yaklaşık on iki yıldır da kurumla beraberdim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI MUSTAFA ALKAYIŞ - Çok teşekkür ediyorum.

Buyurun.

CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞYURLARI KURUMU BAŞKANI HÜSNÜ GEZGİNCİ - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, kıymetli katılımcılar; hepinizi şahsım ve kurumum adına saygıyla selamlıyorum. İnşallah, bugün burada İşyurtları Kurumumuz boyutuyla raporu değerlendirmek ve rapora katkılarımızı sunmak istiyoruz.

Teşekkür ediyorum.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

ALT KOMİSYON BAŞKANI MUSTAFA ALKAYIŞ - Teşekkür ediyorum, hepiniz hoş geldiniz Meclisimize.

Evet, zaten burada yıllara sarı, artık oturmuş bir işleyişimiz var. Milletvekillerimizin, öncelikle Komisyonadaki milletvekillerimizin, sonra Komisyonada olmayan milletvekillerimizin rapor üzerine söz taleplerini karşılıyor; sizler notlarınızı alıyorsunuz, ondan sonra da bu bilgi, görgü, eleştiri, taleplere ilişkin sizlerin cevaplarını alıyoruz.

Şimdi milletvekillerimize rapor üzerine söz vereceğim.

Enis Bey, buyurun.

KADRİ ENİS BERBEROĞLU (İstanbul) - Efendim, öncelikle Ceza Tevkifevlerinin bu kadar kalabalık bir kadroyla Komisyonu teşrifi beni sevindirdi. Hepinizi tek tek yeni görevlerinizden dolayı kutlamak isterim.

Sayın Başkan, değerli üyeler; müteakiben, bu rapor üzerinde özellikle İzmir Şakran Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yaşanan bir açlık greviyle ilgili meseleyi Komisyonun gündemine taşımak istiyorum. Biz bu Şakran ziyaretimizde açıkçası böyle bir ihtilafın ve bunun neticesinde hükümlünün bir açlık grevi başlattığının farkında değildik yani bize bu yönde de bir bilgi verilmedi ya da biz de gelen şikâyetler arasında bunu görmemiştik fakat daha sonra takip eden günlerde gelen sayısız telefon, elektronik posta, vesaireyle bu konuya muttali oldum ve daha sonra da Tuğçenur Özbay isimli bu hükümlünün vasisi olan Emir Karakum'la temasa geçerek bir A4 formatında meselenin özünü, özetini istedim, kendisi de bana gönderdi. Anlaşılan şu ki cezaevlerinde bizim pek dikkat etmediğimiz mahkûm kartı uygulaması Şakran'da çok büyük bir krize yol açmış. Kriz derken şu anda sözünü ettiğim Tuğçenur Özbay yüz otuz iki gündür açlık grevinde. Neticede, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme Alt Komisyonunun temel uhdesi insan haklarının en başında gelen yaşam hakkıdır. Meselenin buraya gelmesi gerçekten üzücüdür. Yani mahkûm kartı meselesi sonuç olarak bir idarenin kendi içinde çözebileceği... 400 bine yakın hükümlü ve tutuklunun olduğu bir sistemde tekil bir olayın bir insan hayatına mal olacak şekilde bu kadar büyümesi benim çok kolay anlayabileceğim bir şey değildir. Tuğçenur Özbay'ın hangi sebeple cezaevinde bulunduğu ya da kaç yıldır yattığı konusunda özellikle ben bilgi de istemedim kimseden, ilgili de değilim. Sadece mesele buraya geldiği andan itibaren 56 kilo olan bu hükümlünün şu anda 45 kilonun altına düşmesi, ciddi bir hayati tehlikesinin bulunması ve idarenin de bu olayı öyle veya böyle çözmesi ve bu insanın hayatını kaybetmemesi yolunda bazı adımların atılması talebiyle huzurunuzdayım. Dediğim gibi, mahkûm kartı hepimizin bildiği gibi çıkarılır, bir kenara bırakılır yani hiç kimse koğuştan çıkarken mahkûm kartıyla çıkmaz, avluya çıkarken mahkûm kartıyla çıkmaz, görüşe çıkarken mahkûm kartıyla çıkmaz; en azından bizim gezdiğimiz hiçbir hapisanede yakasında mahkûm kartı taşıyan birine rastlamadık. Anlayabilirim idarenin hassasiyetini, özel durumlar olabilir, başka bir şey olabilir, simgesel bir direniş olarak kabul edilmiş olabilir ama bunların hiçbiri bir insanın hayatını kaybetmesine yol açamaz benim gözümde.

Son bir cümle efendim. Şu da Emir Karakum'un yani Tuğçenur'un mahkeme tarafından atanmış vasisinin bir sayfalık şeyi, size takdim edeyim Sayın Başkan.

Teşekkür ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI MUSTAFA ALKAYIŞ - Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

NACİ ŞANLITÜRK (Ordu) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, kıymetli Genel Müdürüm; ben de öncelikle hepinizi saygı ve sevgilerimle selamlıyorum. Yeni görev alan arkadaşlarımıza -başta Genel Müdürümüz olmak üzere- başarılar diliyorum.

Biz yaklaşık üç yıldır farklı cezaevlerinde -Başkanımızın da ifade ettiği gibi- incelemelerde bulunduk. İnsan Haklarını İnceleme Komisyonumuza gelen şikâyetler oralarda değerlendirildi. Tabii, ben Niğde ve Eskişehir'e katılmadım ama genel olarak gördüğümüz, az önce Enis Bey'in de dediği gibi, özellikle adli suçlularının kaldığı koğuşlarda çok ciddi bir kalabalıklaşma var. 14 kişilik koğuşlarda yaklaşık 28 kişi, 30 kişi, 45 kişi olan koğuşlar var. Yine, 27 kişilik koğuşlarda 63 kişi olan koğuşlar var. Yüksek güvenlikli cezaevlerimizde çok fazla bir sıkıntı yok. Oralarda baktık, genelde bizim incelemelerde sorduğumuz sıcak su, soğuk su, yemekler, efendim, çıplak arama var mı, işte, her türlü işte kapı altında eskiden yapılan karşılama, işte, şiddet gibi şeyler var mı... Bir

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 3

de hastaneye gidişlerde çok ciddi sıkıntılar olduğu görülüyor. Tabii, bu sorun sadece tutuklu ve hükümlülerde yok, normalde de sağıkta randevu sisteminde sıkıntılar olabiliyor. Özellikle o sistem üzerinden muayene edilmelerde ciddi bir başarı sağlanmış, onun için de teşekkür ediyoruz ama özellikle enfeksiyon geçiren hastaların antibiyotiklerinin bir haftada geldiğiyle ilgili İzmir'de -Buca Cezaeviydi sanıyorum- bize iletilen şikâyetler var. Ben doktor değilim ama doktor arkadaşımız burada, ben de tecrübeli bir hasta olarak söyleyeyim: Bir haftada eğer enfeksiyon geçiren bir hastaya antibiyotik verilmezse oradaki enfeksiyonun çok daha ciddi boyutlara, işte, özellikle akciğer enfeksiyonunda zatürre gibi geri dönüşü olmayan sıkıntılara maruz kalabilir. İzmir Cezaevindeydi galiba, hasta koşusunda 2 hükümlü kardeşimizin vefat ettiğiyle ilgili, yaklaşık bir ay, kırk günlük sürede... O zaman bize bildirilen konular oldu. Özellikle bunlarda hassasiyet gösterilmesini ben talep ediyorum.

Bir de tabii, bu kalabalıklaşmayla ilgili ne yapılabilir? Özellikle İzmir'de, tabii, sınır bir ilimiz, oradan Yunanistan'a geçişler var, yakalamaların fazla olduğu ve özellikle orada bin kişilik cezaevinin kapasitesinin 2 katından fazla olduğuyla ilgili de şikâyetler aldık. Bunun için tabii, yeni cezaevleri mi yapacağız, işte, kapasiteyi mi artıracacağız; ne yapılacaksa onunla ilgili bir düzenleme yapılmalıdır ama özellikle sağığa erişim noktasında, doktora erişim noktasında, dış sağığıyla ilgili sıkıntılarını bize ilettiler. O konuda hassasiyet gösterilmesini... Gerekirse tabii, burada bilemiyorum, mevzuata göre oradaki bizim revire çıkmalarda revirde ilaç bulundurmanın bir listesi var mı? Daha önce incelediğimiz, ziyaret ettiğimiz cezaevlerinin iki tanesinde -tabii, biz ilaçları çok fazla tanımadığımız için- herhalde yeşil reçeteye satılan uyuşturucu ilaçlarını orada bizden talep ettiler. Onlara hassasiyet gösteriliyor, tamam, onları kabul ediyoruz ama özellikle antibiyotik anlamında ben orada hastalarımıza, hasta olan hükümlülerimize destek verilmesini talep ediyorum.

Bir de tabii bu iş yurtlarıyla ilgili İş Yurtları Genel Müdürümüz sağ olsun, geçmişte geldi, burada güzel de sunumları oldu. Ben teşekkür ediyorum, başarılı çalışmalarımız da var. Dünyadaki örnekleriyle kıyaslandığında bizim arkadaşlarımız burada bir tık daha başarılı. Ama özellikle ziraat ve çiftçilik anlamında daha fazla tutuklu ve hükümlülüyü çalıştırabiliriz, bunları ekonomiye kazandırabiliriz.

İş yurtlarımızın yönetimine de baktığımızda, tabii "cezaevleri" denilince Adalet Bakanlığı, hâkim, savcının olması, hâkimlerimizin olması doğal dolayısıyla ama işletme anlamında bu buraların idare edilirken bir kâr-zarar mantığı içerisinde işletmeciler arkadaşlarımızın da bu yönetimlerde bulundurulması oraların daha ziyade... Tabii ki burada ıslah etme yönünde bir çalışma yapılıyor ama ıslah ederken de yani ayda 5.800-6 bin lira gibi bir rakam herhâlde iş yurtlarında çalışan hükümlülere veriliyor. Burada bir asgari ücretli personelin dışarıda bir esnafa, işverene maliyetinin yaklaşık 50 bin lira civarında olduğu bir yerde yani yüzde 10'un üzerinde yüzde 12 diyebileceğimiz bir masrafla bu işi yurtlarını çok daha kârlı hâle getirebiliriz hem de hükümlü kardeşlerimiz de cezalarını çekmiş olur. Tarımda yaşadığımız bu işçi sorununa da burada bir çözüm olur diye düşünüyorum. Devletimizin, kurumlarımızın kendi kullanmış olduğu mobilyadan tutun da diğer eşyaları orada üretilebilir. Yani burada esnafa, işverene bir rakip olma noktasında söylemiyorum bunları, tabii ki rakip olmayalım ama biz de gidip işte atıyorum şu koltukları, masaları gidip özel sektörden pahalıya alacağımıza iş yurtlarımızda gerçekten güzel hizmetler yapılıyor, güzel ürünler çıkarılıyor, bunları da yapabiliriz.

Başkanım yine İzmir'de görmüştük, orada bu beyaz eşyaların kablolarının bir araya getirilmesiyle ilgili bir çalışma vardı, orada ben sordum meslek edindirmeye ilgili. İşte bizim de tam burada söylediğimiz "ıslah edilme" dediğimiz şeyi orada, İzmir'de gördük. Orada çalışan kardeşlerimize sorduğumuzda cezaevine girince bu konuyu bildiğini, burada bir meslek edindiğini, cezaevinden çıktıktan sonra da bu mesleği icra edileceğini söylemiş olması -oradaki çoğunluktaki kardeşimizin- bizi mutlu etti. Çünkü cezaevinden çıkardığımız insanlar bir bakıyoruz belli bir süre sonra suç makinesine dönüşüyor ve sıklıkla birçoğu -yüzde vermek istemiyorum ama- belli bir kısmı ciddi manada geri dönmüş oluyor, ıslah edilmemiş oluyor. Bu manada ben çalışmalarınız için teşekkür ediyorum. Suça Sürüklenen Çocuklar Komisyonunda da görev aldığım için orada Adalet Bakanımıza da bu konuyu ilettiğim. Orada hem meslek edindirme hem de işletmeyi kâra geçirme anlamında farklı uygulamalar da yapılırsa iyi olur diyorum.

Teşekkür ediyorum.

Görev alan arkadaşlarımıza tekrar başarılar diliyorum.

Saygılarımla.

ALT KOMİSYON BAŞKANI MUSTAFA ALKAYIŞ - Dilekçeniz aynı gün işleme girmiş, kayda alınmış ve gereği için de konuşulmuş, bilginiz olsun.

Sırayla devam edelim.

Salih Bey, buyurun.

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Sayın Başkan teşekkür ediyorum.

Ahmet Salih Dal, Kilis, Milletvekili.

Sayın Genel Müdürüm, Sayın Genel Müdür Yardımcılarım, değerli misafirler; tabii, cezaevlerindeki incelemelerimizin temel gayesi oradaki hükümlü ve tutukluların temel insan haklarına dayalı, insan onuruna yakışır bir durumun olup olmadığıyla ilgili inceleme yapmaktır. Geçmiş ile bugünü kıyasladığımızda da bu alanda çok ciddi mesafeler alındığını gezdiğimiz cezaevlerinde görüyoruz. Ben bu son 3 cezaevinden Eskişehir'e gidememiştik; hem Niğde hem de İzmir'e gitmiştik beraber. Tabii, buradaki idarecilerin tutum ve davranışlarının nasıl olup olmadığı, yatmayla ilgili yatak sayılarındaki kapasite, yine yeme içmeleriyle ilgili, sıcak suyla ilgili, sosyal alanlardan yeteri kadar faydalanıp faydalanmadığıyla ilgili konulara bakıyoruz. Bunları 2011'de yine bu alt komisyonda görev aldığım için o günden bugüne kadar çok ciddi iyileştirmelerin olduğunu hep beraber müşahade ediyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 4

Burada nakillerde çok ciddi bir sorun var. Yani atıyorum, mesela Hatay'da cezaevi yıkılınca Hatay'daki mahkûmların çoğu Kilis'e nakledildi, Kilis'ten de başka illere nakledildi. Yani hem Hatay'daki gurbete geldi hem Kilis'teki gurbete gitti. Bu nakiller konusunda hiçbir suç ayırımı yapmadan eğer mümkünse, kapasitesi yeterliyse kendilerinde kalması aileler gözünde ikinci bir mağduriyet yaratmıyor çünkü aileler de mağdur oluyor bu sefer uzak şehirlere gidip gelmede.

Bunlarla beraber iş yurtlarının yaygınlaştırılması gerekiyor. Geçen Başkanımız burada güzel bir sunum yapmıştı. Hakikaten orada o insanların topluma geri kazandırılmasıyla ilgili çok güzel çalışmalar var ve hepsi de memnundu, bunları müşahede ettik.

Yine bu hükümlülerimizin topluma kazandırılmasıyla ilgili eğitim anlamında çok ciddi bir çalışmanın başlatılması gerekir, bir program dâhilinde. Yani yoksa sadece cezaevinde almış olduğu mahkûmiyet süresini yatıp eğer topluma kazandırma adına hiçbir şey veremiyorsak burada da bir eksiklik olduğu görülür. Bu anlamda, gerek psikologların gerekse de öğretmenlerin, hatta doktorların çok ciddi bir program çerçevesinde eğitim verilmesi gerektiğini düşünüyorum. Raporlarımızda bu anlamda orada konuşulanlar, gördüklerimiz ne ise onlar yazılı Başkanım, onu da gördüm.

Dolayısıyla, hem kişisel davranış bakımından, davranış biçimini en iyi şekilde kullanan Ceza ve Tevkifevleri çalışanlarına, Genel Müdürlüğümüze hem de Komisyon uzmanlarımıza güzel bir rapor hazırladıkları için teşekkür ediyorum.

Sağ olun.

ALT KOMİSYON BAŞKANI MUSTAFA ALKAYIŞ - Biz teşekkür ederiz.

Mustafa Bey, buyurun.

MUSTAFA YAVUZ (Bursa) - Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri, Sayın Genel Müdürlerim, Genel Müdür Yardımcılarım ve Daire Başkanlarım; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben İzmir ve Eskişehir Cezaevlerine katıldım inceleme noktasında. Öncelikle belirtmek isterim ki raporda ortaya konan hususlar bizim bu incelemelerde bütün milletvekili arkadaşlarımızla birlikte gördüğümüz, doğruya doğru, eksikliği eksik noktasında bu anlamda gerçeği yansıtmaya noktasında bir raporu olmuş. O açıdan ben Başkanım nezdinde emeği geçen arkadaşlara da teşekkür ediyorum.

Bu incelemede bence önemli noktalamalardan birisi şuydu: Ben Enis Vekilime de teşekkür ediyorum, incirlerimizde siyasi koşulları veya hükümlülere ziyaret edelim ama meselenin asıl anlamda çok daha net bir şekilde ortaya çıkması bakımından adli suçlulara, hükümlülere, tutuklulara da en az o kadar ağırlık verelim kanaatiydi. Katıldığımız ve hakikaten de hemfikir olduğumuz bir konu. Bence burada sadece Bakanlık, Genel Müdürlerimiz veya yetkilileri anlamında değil de Komisyonu üyesi olarak bizlere de bu anlamda sonuç çıkarma ve yeni yol haritası belirleme noktasında katkısı, değeri olan bir görüştü. Hem katıldığımı hem desteklediğimi özellikle ifade etmek istiyorum.

Özellikle Buca Cezaevindeki incelemelerimiz noktasında ben... Her 3 cezaevinde de ana hatlarıyla raporda yansıtıldığı gibi genelde bir sorun yok ama Buca Cezaevi noktasında herhâlde şu ana kadar yaptığımız incelemelerde -şahsi anlamda söylemiş olayım- şikâyetin en az olduğu, memnuniyetin en fazla olduğu cezaeviydi. O anlamda özeldir oradaki müdürlerimize, başsavcımıza ve yetkililerimize de ben teşekkür etmek istiyorum.

Tabii, buradan, sadece Bakanlık yetkilileri anlamında böyle tek taraflı veya iki taraflı bir konuşma veya tarafmış gibi konuyu ele almakta nasıl birlikte ele almamız gereken noktaların da olduğunu ben düşünüyorum. Özellikle, yanılmıyorsam Eskişehir'de bir koşu genelde 14, 28, 30 kişilik varken 44 kişi miydi Başkanım tek koşu şey? Özellikle üst katta...

KADRİ ENİS BERBEROĞLU (İstanbul) - O gün biz gittiğimizde tahliyelerle 45 kişi...

MUSTAFA YAVUZ (Bursa) - 45 kişiydi, o civardaydı.

Orada özellikle mahkûm ve tutukluların kaldığı yatakhane kısmına da bakmıştık. Gerçekten insani şartlar noktasında 2 kişinin zor geçeceği bir şey.

Bir taraftan Bakanlığın bu anlamda zaten hassasiyetle takip ettiği bir konu iken, böyle bir edimle karşı karşıya iken bir taraftan da siyaseten de bizlere görevler düştüğünü, Komisyon üyeleri anlamında bizlere de sorumluluk düştüğünü ben düşünüyorum ve belirtmek istiyorum. Demek istediğim şudur: İslah edicilikte tek faktör cezaevlerinde midir? Bütün yetki ve görev onlarda mıdır? Tabii ki değildir. Suçun önlenmesi noktasında, ön hazırlıklar noktasında devlet olarak, Hükümet olarak ve toplum olarak aslında aileden başlayan bir şeyle hepimize görevler düşmekte. Bunu sadece ıslah edici, olucu olma noktasında Ceza ve Tevkifevleri bünyesinde bir konuya hasretmek de haksızlık olur diye düşünüyorum ama bunu derken de bu işin çözümlerinden biri de ülkede cezaevi yapılması gerekiyorsa bunu Meclisteki, Genel Kuruldaki "Cezaevi yaparak doldurulmuş." şeklindeki siyasi söylemlerden kaçınmaktan tüm siyasi partiler olarak ve milletvekilleri anlamında hepimizin sorumlu olduğunu düşünüyorum. Yani cezaevi yapımını eleştirmekle bu konunun tek faktör olarak çözülemeyeceği gerçeğini... Burada "İhtiyaçsa ihtiyaçtır, yapılmalıdır." noktasında, siyasi karar çıkması anlamında Komisyon üyelerimiz olarak bizlere de sorumluluklar düştüğüne inanıyorum.

Tabii, burada, Komisyonu olarak, Bakanlık olarak ve eğitim katmanları noktasında üzerinde durmak istediğim ve bundan sonraki toplantılarda belki tartışmaya açmamız gereken konulardan biri de "ıslah edicilik" kavramı ve bunun gerçeklikle bağdaşan kısmını ve bağdaşmayan kısımlarını da bizim ele almamız gerekiyor. Keşke cezaevleri tam olarak ıslah etse ama bunu sadece bir kurumdan beklemek ve sorumluluğu ona yüklemek de yine yanlış rota ve yol tayini diye düşünüyorum.

Burada Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumunun çok değerli olduğunu tekrar tekrar bildirmek istiyorum ama bir realiteyi de bizim masaya koymamız lazım ıslah edicilik konusunda. Çünkü bakıyorsunuz, özellikle hükümlüler, adli suçlular

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 5

anlamında cezaevlerini değerlendirirken "Ben bundan önce şu kadar cezaevi gezdim. Burada bu vardı, bunun eksigi vardı, bunun artisi vardı..."

Şimdi, burada ne kadar ıslah edicilik gerçeği üzerinde durabildiğimizi tamamen bütün çıplaklığıyla bizim ortaya koyup bunun çözümlerini birlikte arama noktasında çalışmalar yapmakta fayda olduğunu düşünüyorum. Öbür türlü, sorunu tek bir yere, tek bir sebebe, tek bir kuruma bağlamak da bizim bu gerçekleri görememize ve çözümleri görememize sebebiyet verecektir diye düşünüyorum.

Belirttiğim gibi, raporun sahada, incelemelerde gördüğümüz gerçekleri yansıtan bir rapor olduğu kanaatiyle hepinize tekrar saygılarımı sunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

ALT ?KOMİSYON ?BAŞKANI ?MUSTAFA ?ALKAYIŞ - Biz teşekkür ediyoruz Sayın Vekilim.

Komisyon üyelerimizin görüşleri sonuçlandı.

Gaziantep Milletvekilimiz Sevda Karaca, buyurun.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum. Sayın Başkan.

Hoş geldiniz değerli bürokratlarımız.

Şimdi, bugün görüşülen raporlardan bir tanesi Eskişehir H Tipine ilişkin. Son bir ay içerisinde ben buradan 5 mektup aldım ve bu 5 mahpusun tamamı LGBTİ bireyler ve bu kimlikleri dolayısıyla mektuplarında yaşadıkları insanlık dışı muameleleri anlatıyorlar. Anlatılan bütün bu olaylar Komisyonunun ziyaretinden dört gün sonra başlamış. Dolayısıyla bu M2 koşusunda yaşanan işkence bu raporda yer almıyor. Komisyonun doğrudan görev alanına girdiği için, aslında bu konunun ivedilikle ele alınması gerektiğini düşündüğüm için bu toplantıya katıldım.

Size ben, kısaca, yaşananlardan, bana aktarılanlardan bahsetmek istiyorum. Şimdi, bu koşuştta kalan 2 mahpus geçtiğimiz ay bir gece infaz koruma memurları tarafından çok ağır işkence gördüklerini aktarıyor; hiçbir sebep yok, mahpuslar da neden bunu yaşadıklarını bilmiyor. Bir tanesi bu darp olayından sonra sabaha kadar kan kusuyor. Sabah gelen memura kanlı mendilleri gösteriyor ama "Darp izleri görünür." diye hastaneye götürmediklerini ifade ediyor. Şikâyetçi oluyorlar ama şikâyetçi olduktan sonra işkencenin daha ağırı başlıyor. İçlerinde bir tane trans mahpus var "Şikâyetini geri çekmezsen seni erkekler koşusuna süreriz." denildiğini ifade ediyor bize, daha vahimi -yine mektupta yer alan bilgi- tecavüz edilmekle tehdit edildiğini aktarıyor ve mecburen şikâyetini geri çektiğini söylüyor.

Diğer mahpus şikâyetini geri çekmiyor, o da içinde jilet ve asılı ip olan bir hücreye götürüldüğünü ifade ediyor "Ya sen kendini öldür ya da biz seni ölmekten beter ederiz." cümleleri duyduğunu ifade ediyor bu mektupta. Bu mahpus önce kendini kesiyor, sonra ipi boynuna geçiriyor, komşu koşuşlar hırıltıları, bağırıltıları duyup kapıyı yumruklayınca müdahale ediliyor.

Ben size bu mektupları getirdim Sayın Başkan, Komisyonumuzda da sunmak istiyorum hem bu mektupları hem aynı zamanda bu konuyla ilgili yaptığımız başvuruları, başvuru dosyalarımızı da getirdim. Ayrıca, Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneğinden bir avukat bu mahpusları ziyarete gitti ve ayrıntılı bir rapor hazırladı yüz yüze görüşerek. Onun raporunun olayla ilgili kısmını da getirdim. Bu mahpuslardan sonra, aynı yerden 2 kişiden daha mektup geldi, onları da getirdim, onlar da kendi yaşadıklarını anlatıyorlar. Biz bu konuyla ilgili bütün dilekçeleri, başvuruları Bakanlığa da faksladık aynı zamanda.

Bakın, bu hapisanede yaşanan korkunç şeyler var. Ben uzun uzun burada ayrıntılarıyla anlatmayacağım ama özellikle Komisyon üyelerimizden ve Sayın Başkan, sizden bu mektupları muhakkak okumanızı, başvurularımızı değerlendirmeye almanızı rica ediyorum. Sayın Başkan, özellikle sizin okumanızı da çok rica ediyorum çünkü mektubu yazan mahkûmların bir kısmı çok uzunca yıllar AKP seçmeni olduklarını ama bu mektubu bir AKP milletvekiline göndermeye cesaret edemediklerini ifade ediyor ve mahpuslar ne anlatıyorlar biliyor musunuz? İşkence gördükleri her seferde "Siz Lût kavmisiniz, sizi Cumhurbaşkanı da sevmiyor zaten. Sizi burada öldürsek başımıza bir şey gelmez. Sincan'da ölen arkadaşlarınızı unutmayın." diyorlar. "Sincan'da ölen arkadaşlarınızı unutmayın." sözü bizim için çok çarpıcı çünkü biz Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde altı ay önce intihar ederek ölen LGBTİ mahpus Poyraz'ı gündem etmiştik ve onu örnek gösteriyorlar. Her yerde benzer bir muamele olduğunu, maalesef, biz buradan bir sonuç olarak çıkartıyoruz.

Sincan Kadın Kapalı Cezaevinin Müdürü Candaş Orhan Akdemir... Biz bu konuyu gündeme getirmiştik, biz ziyaretlerde de bulduk oraya ve tek tek Candaş Orhan Akdemir'in cezaevinde ne yazık ki kötü muamelesine maruz kalan mahpuslarla görüştük ve şikâyetinde bulduk, işkenceleri anlattık. Ne yazık ki bu cezasızlık... Candaş Orhan Akdemir soruşturmasının cezasızlıkla sonuçlanmasının sonuçlarını biz Eskişehir'de görmüş olduk.

Bakın, daha geçtiğimiz günlerde, bayramda, Sincan'da 1 kadın daha intihar ederek hayatını kaybetti; adı, Bilgi Nurten Demirci. Henüz detaylarını öğrenemedik ama aynı müdürünün yine Candaş Orhan Akdemir'in yönetiminde gerçekleşti bu intihar ve bu müdür göreve geldiğinden beri bu 7'nci intihar aynı cezaevinde. Ben buradan sormak istiyorum: Bu kadın neden dokunulmaz? LGBTİ'leri, kadınları yani birer birer ölüme sürükleyen uygulamalarını keyfekerde yürütme cesaretini gösteren bu müdürle ilgili soruşturma dosyasının herhangi bir bilgilendirme yapılmadan kapatılmasının ben nedenini öğrenmek istiyorum. Zira, bu konuda verdiğim soru önergelerine de herhangi bir cevap alamadığımı ifade etmek isterim. Bakın, özellikle LGBTİ mahpuslar çok ağır koşullarda yaşama tutunmaya çalışıyorlar. Sayın Komisyon üyelerine çok acı bir şey söylemek istiyorum: Bütün mektupların sonu "Ölmek istemiyoruz." diye bitiyor, tamamı. Ve aslında bakarsanız ben M2 koşusuna gidip orada yaşananları açığa çıkarmanın da bu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 6

Komisyonun görevlerinden biri olduğunu düşünüyorum, sorumluluğu olduğunu düşünüyorum ve Komisyondan en önemli taleplerimden biri bir milletvekili olarak da LGBTİ koğuşu olan bütün cezaevlerine yönelik bir inceleme yapılması gerektiği. Doğrudan ölüm kalım meselesine dönüştü çünkü bu ve Komisyonun sırtında bu anlamda çok önemli bir yük var.

Şimdi, dolayısıyla Eskişehir H Tipi Cezaevine tam da bu mektuplar aslında Komisyonun ziyaretinden dört gün sonra yaşananları anlattığı için yeniden bir ziyaret talep ediyorum. Sorunları devam eden ve örnek gösterilen Sincan Kadın Kapalı Cezaevine de bu açıdan bir inceleme yapılmasının çok hayati olduğunu düşünüyorum. Gönderdiğimiz dilekçe ve başvuruların Bakanlıkça işleme alınıp alınmadığını da çok merak ediyorum. Alındıysa eğer ne tür somut adımlar atıldığına ilişkin bilgilendirilmek isterim. Zira, biraz önce söyledim, bu konularla ilgili verdiğimiz soru önergelerinin, kendi verdiğimiz soru önergelerinin elimde istatistikleri var. Yarısı cevapsız kalmış durumda; diğer yarısı ise matbu cevaplarla bir milletvekiline mevzuat anlatan yanıtlar olmuş. Zannediyorum hak ettiğimiz cevap mevzuat değil, somut sorunla ilgili ne yapıldığına ilişkin somut bilgilendirme.

Teşekkür ediyorum ve bu konuyla ilgili de Komisyonumuzu bilgilendiren mektupları, başvuru dosyalarını size gönderiyorum. Zaten Bakanlığa her adımda ayrı bilgilendirme yaptığımız için, sayın bürokratların bu başvurularla ilgili bilgi sahibi olduğunu düşündüğüm için onlara getirmedim.

Teşekkür ediyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI MUSTAFA ALKAYIŞ - Tabii, Komisyonumuzun 1990 yılından itibaren bir tecrübesi var, bir iş yapma geleneği var. Dolayısıyla bütün başvurular bizim için belli bir periyotta ve sistematik inceleniyor. O başvuruları da Komisyonumuza ulaştırırsanız biz onları da kayda geçelim.

MUSTAFA YAVUZ (Bursa) - Sayın Başkanım...

ALT ?KOMİSYON ?BAŞKANI ?MUSTAFA ?ALKAYIŞ - Siz cevap mı vereceksiniz?

MUSTAFA ?YAVUZ ?(Bursa) - Bir söz istiyorum.

ALT ?KOMİSYON ?BAŞKANI ?MUSTAFA ?ALKAYIŞ - Buyurun.

MUSTAFA ?YAVUZ ?(Bursa) - Sayın Başkanım, ben Sevda Vekilimize teşekkür ediyorum.

ALT ?KOMİSYON ?BAŞKANI ?MUSTAFA ?ALKAYIŞ - Sizin dediğiniz Eskişehir değil mi?

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Eskişehir H Tipi M2 koğuşu.

ALT ?KOMİSYON ?BAŞKANI ?MUSTAFA ?ALKAYIŞ - Gittik evet.

MUSTAFA ?YAVUZ ?(Bursa) - Biraz önce anlatacaktım o kısmı da konuşmamda Başkanım ama not almama rağmen unuttum, vesile oldu.

Tabii, burada diğer partiden milletvekilleri arkadaşlarımız da sizin başkanlığınızda Eskişehir'de bahse konu koğuşa gittik. Orada -yani Enis Vekilim yanılıyorsam, eksiklerim olursa düzelttin- böyle bir genel anlamda ve özellikle şartlardan yana bir şikâyetleri olmadı ve çok güzel bir diyalogla görüştük. Sadece talep şuydu: "Bizim koğuşa raporlu olanlar gönderilsin." Bazen kötü niyetli insanların, raporlu olmadan o koğuşa gönderilen kişilerin yanlış ve taciz edici davranışlarından böyle bir şikâyet geçmişti.

SEVDA ?KARACA ?DEMİR ?(Gaziantep) - Sayın Vekilim, ben vurguladım zaten. Sizin ziyaretinizden dört gün sonra başlamak üzere yaşananlar.

MUSTAFA ?YAVUZ ?(Bursa) - Şöyle: Yani dört gün sonra neler olduğunu tabii ki bilemediğim için cevap vermem ama dört gün öncesi ve daha öncesi konularda gerek idarede gerekse oradaki tutuklu ve hükümlülerde gerçekten karşılıklı memnuniyet oluşturan bir ortam olduğunu özellikle belirtmek istiyorum. Sunduğunuz mektupları ben de özellikle inceleyeceğim o anlamda. Ancak şunu belirtmek isterim: Yani bizlerin -kendi şahsi düşüncelerim olarak bunu özellikle belirtmek istiyorum- kimsenin kimseyi eleştirecek, mana bulacak bir durumu yok. O kardeşlerimizin bugün yaratılış olarak yaşadıkları hayat, kişilik ve beden bize de olabiliirdi yani o anlamda meseleyi böyle baktığımızı özellikle bilmenizi istiyorum ve bu noktada Lût kavmi vesaire falan konularını asla kabullenmediğimizi, böyle bir tarzımızın asla olmadığını -hatta onlardan bir tanesi de benim Bursalı hemşehrimdi Çarşamba Mahallesi'nde, oturduk, sohbetimiz oldu- böyle bir ayırmacılık tarafının değil telaffuzunun, öyle bir havasının dahi o görüşmede olmadığını ve olamayacağını özellikle belirtmek istiyorum. Tabii ki mektupta dile getirilen iddialar mutlaka incelenmeli ama genel havayı, oradaki ziyaretimizde genel havayı ben yansıtmam anlamında söz aldım.

Teşekkür ediyorum.

ALT ?KOMİSYON ?BAŞKANI ?MUSTAFA ?ALKAYIŞ - Ben teşekkür ediyorum.

Sevda Hanım, dilekçeniz zaten işleme alınmış 12266 sayısıyla ve 8 Haziranda Adalet Bakanlığına gönderilmiş. Mustafa Bey'in de dediği gibi...

KADRİ ENİS BERBEROĞLU (İstanbul) - Çok özür dilerim. Bir koğuş karışıklığı olmaması açısından o koğuşu biliyorum o açıdan, 6 kişilik bir koğuştan mı bahsediyoruz? Ben çünkü saymıştım, 6 kişilirdi.

SEVDA ?KARACA ?DEMİR ?(Gaziantep) - 4 kişilik.

KADRİ ?ENİS ?BERBEROĞLU ?(İstanbul) - 4 kişiden fazlaydı, bizim gezdiğimiz koğuş LGBTİ koğuşu, 6 kişilirdi.

SEVDA ?KARACA ?DEMİR ?(Gaziantep) - Bize gelen mektup 4 kişilik olduğu.

ALT KOMİSYON BAŞKANI MUSTAFA ALKAYIŞ - Sevda Hanım, başvuruları da şöyle... Tabii, dediğim gibi, otuz altı yıllık bir Komisyon, Türkiye'de özellikle Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme Komisyonunun bu alanın insan hak ve hürriyetleri şeklinde

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 7

genişlemesine çok ciddi katkıları olmuş ve şunu da açık yüreklilikle söylemek lazım: Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğümüz de denetime, iş birliğine son derece açık yani bu konuda çok da iyi bir standart, iyi bir çalışma yakalamışız, devam edelim.

Başvuruları da şöyle yapıyoruz: Komisyonca -bütün siyasi partilerin temsilcileri var- gidiyoruz, orada kura çekmek şeklinde. Ben bütün koşulların isimlerini, numaralarını alıyorum ve "Bir rakam söyleyin." diyoruz. Dolayısıyla gideceğimiz yeri, görüşeceğimiz hükümlü ve tutukluyu ne biz biliyoruz ne idare biliyor. Bunu da şunun için yapmak istiyoruz: Gerçekten böyle bir başvuru var. Bu şikâyet konusu gerçek midir, genel midir, düşüncelerimizi, kanaatlerimizi söylüyoruz, dosya da işleme girmiş, bunu biz inceleyip takip edeceğiz inşallah.

SEVDA ?KARACA ?DEMİR ?(Gaziantep) - Başkanım...

ALT ?KOMİSYON ?BAŞKANI ?MUSTAFA ?ALKAYIŞ - Söz mü istiyorsunuz?

SEVDA ?KARACA ?DEMİR ?(Gaziantep) - Bir küçük...

ALT ?KOMİSYON ?BAŞKANI ?MUSTAFA ?ALKAYIŞ - Kısaca...

Evet, buyurun zaman açısından.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Komisyonun özellikle cezaevindeki mahpuslar bakımından öneminin çok farkındayız. Biz de her yaptığımız cezaevi ziyaretinde bu Komisyonun özellikle şikâyetlere ilişkin yaptığı her incelemenin sonra koşulları düzeltmek bakımından ne kadar önemli bir işlev taşıdığını biliyoruz.

Şimdi tekrar hatırlatmak istiyorum: Bize gelen mektuplarda da özellikle vurgulanıyor, tarihler kendileri bakımından çok açık. Şimdi, böylesi yani iddia edildiği gibi zorlu insanlık dışı koşullarla karşı karşıya kalmışlarsa eğer onu ifade etme zorlukları da yaşamış olabilirler. Nitekim, mektuplardan bir küçük ayrıntı daha vermek istiyorum, atlanmasını istemem. Örneğin, bu konularla ilgili bana cezaevinden çok fazla mektup gelir. Burada mahkûmlar arasındaki iletişim de biliniyor, özellikle LGBTİ mahpuslar açısından. Örneğin, kimi yazdıkları mektupların gönderilmesinin engellenmesi dolayısıyla mektupların içeriklerini de değiştirerek göndermiş olabilirler yani buna ilişkin bir şeyimiz var. Dolayısıyla sizin gözlemlerinizi orada çok önemli ama tekrar tarihin sizin ziyaretinizden sonra başlayan sürece ilişkin iddialardan oluştuğunu hatırlatıyorum. Komisyonunun da zaten cezaevi ziyaretlerini çok önemseydiğim, bu raporlamaları çok önemseydiğim için özellikle Komisyon üyesi olmamama rağmen bu toplantıya katılma ihtiyacı hissettim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI MUSTAFA ALKAYIŞ - Teşekkür ediyorum.

Yine yaptığımız koşu ziyaretlerinde, hükümlü ve tutuklu görüşmelerinde idareden hiç kimsenin orada bulunmadığını, son derece rahat bir ortam olduğunu da belirtmek isterim.

Milletvekillerimizin görüşleri bu şekilde.

Şimdi milletvekillerimiz tarafından sorulan soruları cevaplamak ve raporumuzda yer alan şikâyetlere ve değerlendirmelere ilişkin olarak yürütme temsilcilerimize söz vereceğiz.

Söz sırası şu şekilde olacaktır: Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne ve ardından da Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumuna söz vereceğim.

Zaten burada yazıyor ama heyet kendini tanıttı.

Şimdi Genel Müdürümüz Sayın Çelebi Yılmaz'a söz veriyorum.

Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ÇELEBİ YILMAZ - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; ben de teşekkür ediyorum.

Öncelikli olarak, Hükümlü ve Tutuklu Haklarını İnceleme Alt Komisyonumuz tarafından İzmir, Eskişehir, Niğde illerinde gerçekleştirilen ziyaretler sonucunda hazırlanan raporlar nedeniyle Komisyonumuza teşekkür ediyorum.

Ceza infaz kurumları, devletin, vatandaşın en yoğun temas kurduğu kurumlardan biridir. Bu nedenle ceza infaz hizmetlerinin yalnızca güvenlik boyutuyla değil insan hakları, hukuk devleti, insan onurunun korunması ve yeniden topluma kazandırılması hedefleri bakımından sürekli değerlendirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Bugün Türk ceza infaz sistemi son yirmi yılı aşkın süredir reform evresinin içerisinde. Bu reform süreci yalnızca yeni binalar inşa etmeyi değil insan onurunu merkeze alan, güvenlik ve rehabilitasyon arasındaki dengeyi gözetken ve yeniden topluma kazandırmayı esas alan çağdaş bir infaz anlayışını güçlendirmeyi amaçlamaktadır.

Öncelikle fiziki altyapıda önemli bir dönüşüm gerçekleşmiştir. Çağdaş infaz anlayışına uygun olmayan çok sayıda eski kurumumuz kapatılmış, bunların yerleri eğitim atölyeleri, spor tesisleri, sağlık birimleri, sosyal faaliyet alanlarıyla donatılmış, yeni nesil ceza infaz kurumları hizmete alınmıştır. Bu kapsamda 2002 yılından bugüne kadar eğitim ve iyileştirme faaliyetlerinin yürütülmesinde elverişli olmayan, fiziki ömrünü tamamlamış, 45.249 kişi kapasiteli 410 ceza infaz kurumu kapatılmış, bunların yerine daha modern, daha uygun 246.666 kapasiteli 314 yeni ceza infaz kurumu kurulmuştur. Hâlen ülkemizde 402 ceza infaz kurumu bulunmaktadır.

Reform sürecinin ikinci önemli ayağını ise insan kaynağı oluşturmaktadır. Ceza infaz hizmetleri, büyük ölçüde insan teması üzerine kurulu hizmetlerdir. Bu süreçte insan kaynağı altyapısı hem nicelik hem de nitelik bakımından güçlendirilmiştir. Ülkemiz genelinde bugün itibarıyla 86.099 personelimiz bulunmakta olup ülkemizin farklı bölgelerinde de 5 eğitim merkezimiz bulunmakta ve bunlar vasıtasıyla personelimize eğitim vermekteyiz.

Yine, ayrıca insan kaynağımızın güçlendirilmesi amacıyla 2026 yılı içinde, bu yıl, inşallah, temmuz ayında 6.100 personelimiz istihdam edilecek. Bu personellerden de İzmir iline 267, Eskişehir iline 87, Niğde iline 19 personel tahsis edeceğiz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 8

ALT KOMİSYON BAŞKANI MUSTAFA ALKAYIŞ - Sayın Genel Müdürüm, özür dilerim, toplam kaç?

CEZA ?VE ?TEVKİFEVLERİ ?GENEL ?MÜDÜRÜ ? ?ÇELEBİ ?YILMAZ - 6.100. Temmuz ayında inşallah mülakatları başlayacak.

Üçüncü ayağı ise dijital dönüşüm oluşturmaktadır. Geliştirilen görüntülü görüşme sistemleri, elektronik hizmet platformları ve sağlık alanındaki dijital uygulamalar sayesinde hem hizmet kalitesi artırılmış hem de hükümlü ve tutukluların çeşitli hizmetlere erişimi kolaylaşmıştır. Özellikle e-doktor uygulaması sayesinde bugüne kadar 31.852 muayene çevrim içi olarak gerçekleştirilmiş, sağlık hizmetlerine erişim önemli ölçüde hızlandırılmıştır.

Ceza infaz sisteminin sağlıklı işleminin önemli güvencelerinden biri de güçlü bir denetim mekanizmasıdır. Ceza infaz kurumları, doğaları gereği diğer kamu kurumlarından farklıdır. Güvenlik gerekçeleri nedeniyle kamusal görünürlüğü sınırlı olduğu bu kurumların düzenli olarak denetlenmesi demokratik hukuk devletinin ve insan haklarının korunmasının vazgeçilmez bir unsurudur. Bu nedenle denetimi bir tehdit olarak değil sistemimizi geliştiren, kamuoyunun güvenini güçlendiren bir mekanizma olarak görmekteyiz. Bugün ceza infaz kurumlarımız, cumhuriyet başsavcılıkları tarafından izlenmekte ve denetlenmektedir. Yine, ayrıca Adalet Bakanlığının adalet müfettişleri ve kontrolörleri, yine yargısal merciler tarafından idari kararlara karşı itiraz edilebilme, izleme kurulları, Kamu Denetçiliği Kurumu, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ve uluslararası denetim mekanizmaları tarafından çok yönlü denetlenmektedir. Bizim açımızdan önemli olan husus, yalnızca raporların hazırlanması değil, bu raporların uygulamaya dönüştürülmesi, bu nedenle hangi kurumdan gelirse gelsin her değerlendirme, her eleştiri titizlikle incelenmektedir. Burada özellikle ifade etmek isterim ki Genel Müdürlüğümüzün temel politikalarından biri işkenceye ve kötü muameleye karşı sıfır toleranstır. Ancak bu yaklaşımı yalnız bir söylem olarak değil, güçlü denetim mekanizmaları, etkin şikâyet yolları ve kayıt altına alınan uygulamalarla hayata geçiriyoruz. Bu kapsamda arama ve müdahale süreçlerinde yaka kamerasının kullanımının yaygınlaştırılması, kritik işlemlerin kayıt altına alınması, kamerasız alanlarda görüşme yapılmaması yönündeki uygulamalarımız önemli güvenceler oluşturmaktadır.

Yine, ayrıca, hükümlü ve tutukluların Genel Müdürlüğümüzü doğrudan görüntülü olarak arayabilmelerine imkân sağlayan sistem sayesinde talepler, öneriler ve şikâyetler herhangi bir aracı olmaksızın tarafımıza iletelebilmektedir. Bu görüşmeler kurum yönetimleri tarafından hiçbir şekilde izlenememekte ve denetlenememektedir.

Yakın dönemde hayata geçirdiğimiz e-avukat uygulaması sayesinde de hükümlü ve tutukluların avukatlarıyla daha hızlı, daha kolay ve güvenli bir şekilde görüşebilmesine imkân sağlanmaktadır. Böylece savunma hakkı güçlendirilirken kişilerin ihtiyaç duydukları anda hukuki yardıma erişebilmeleri bakımından önemli bir insan hakları güvencesi oluşturulmaktadır. Her hükümlü ve tutuklu haftada otuz dakika olmak üzere, 2 seferde kullanmak üzere avukatını arayabilmekte Sayın Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI MUSTAFA ALKAYIŞ - Ben buna yeni muttali oluyorum. Yani cezaevinden bizlerle cezaevi şartlarında görüşebiliyor.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ÇELEBİ YILMAZ - Evet, görüntülü. Hükümlü ve tutuklu bulunduğu kurumdan avukatını arayabilmekte, haftada 2 kez, toplamda otuz dakika. Bunlar da hiçbir şekilde dinlenilmemekte ve takip edilememektedir.

ALT ?KOMİSYON ?BAŞKANI ?MUSTAFA ?ALKAYIŞ - Teşekkür ederiz.

CEZA ?VE ?TEVKİFEVLERİ ?GENEL ?MÜDÜRÜ ? ?ÇELEBİ ?YILMAZ - 5 Nisanda da biz bunu ilan ettik. Şu anda da iki gün önce Barolar Birliğiyle görüştük. Barolar Birliği de bunu kendi sitesinde yayınlayarak daha da yaygınlaştırmaya çalışacak Sayın Başkanım.

Yine, ayrıca Türkiye Büyük Millet Meclisinin yürüttüğü denetim faaliyetlerini de bu nedenle son derece kıymetli buluyoruz. Bugün görüşmekte olduğumuz raporlar yalnızca belirli kurumlara ilişkin tespitler içermemekte, aynı zamanda politikanın gelişmesine ve süreçlerimize katkı sunmaktadır.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Komisyon raporlarında yer verilen hususların önemli bir kısmının doğrudan veya dolaylı olarak temas ettiği temel meselelerden biri de ceza infaz kurumlarımızdaki kalabalıklaşmadır. Kalabalıklaşma, bugün yalnızca ülkemizin değil birçok gelişmiş ülkenin de karşı karşıya bulunduğu ceza adalet sisteminin en önemli sorunudur. Kalabalıklaşma sorunuyla mücadele kapsamında Genel Müdürlüğümüz tarafından ceza infaz kurumlarının fiziki altyapısının geliştirilmesine yönelik önemli çalışmalar yürütülmektedir. Bu süreçte bir yandan çağdaş ceza infaz anlayışına uygun eğitim ve iyileştirme odaklı güçlü kurumlar hizmete alınırken diğer yandan da artan ihtiyaçları karşılamak üzere yeni kapasite oluşturulmasına yönelik faaliyetler de kararlılıkla sürmektedir. Kalabalıklaşmanın etkilerinin azaltılmasında fiziki kapasitenin güçlendirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle mevcut kapasitenin artırılması, yeni barındırma alanlarının oluşturulması ve kurumların fiziki şartlarının iyileştirilmesine yönelik çalışmalar, Genel Müdürlüğümüzün öncelikli faaliyetleri arasında yer almaya devam etmektedir. Kalıcı çözümü, yatırım politikalarının yanında alternatif infaz yöntemlerini, denetimli serbestlik uygulamalarının artırılmasını ve yeniden topluma kazandırma süreçlerini de kapsayan bütüncül bir yaklaşım olarak değerlendirmekteyiz. Elbette kalabalıklaşmanın sağlık hizmetlerinden sosyal faaliyetlere kadar çeşitli alanlarda etkileri olabilmektedir ancak bu durum, temel hakların korunması konusundaki sorumluluğumuzu ortadan kaldırmamaktadır. İnsan onuruna saygı, sağlık hizmetlerine erişim, aile bağlarının korunması ve eğitim faaliyetlerinden yararlanma bütün çalışmalarımızın merkezinde yer almaktadır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 9

Raporda yer verilen hükümlü ve tutukluların nakil talepleri, mevzuatlar çerçevesinde, talep edilen kurumların kapasitesi dikkate alınarak değerlendirilmektedir. 2025 yılı içerisinde isteğe bağlı olarak 46.222 hükümlü ve tutuklu nakli gerçekleşti. Yine, 2026 yılı içerisinde 31 Mayıs itibarıyla da 21.529 kişinin isteğe bağlı nakli gerçekleşmiştir Sayın Başkanım.

Komasyon raporlarında sağlık hizmetlerine erişim konusunda da bazı değerlendirmelere yer verilmiştir. Sağlık hizmetleri ceza infaz sisteminin en hassas alanlarından biridir. Bu nedenle hizmetlerimiz Sağlık Bakanlığıyla yakın iş birliği içerisinde yürütülmekte, hükümlü ve tutuklular diğer vatandaşlarımızla eşit şekilde sağlık hizmetlerinden yararlandırılmaktadır. E-doktor uygulaması sayesinde sağlık hizmetlerine erişim önemli ölçüde hızlanmış, özellikle ilk değerlendirme ve kontrol süreçlerinde önemli kolaylık sağlamıştır. Bunun yanında, sağlık hizmetleri kapasitesinin artırılması ve özel sağlık ihtiyacı bulunan kişilere yönelik hizmetlerin geliştirilmesi yönündeki çalışmalarımız da devam etmektedir. 2025 yılında kurum tabipliklerinde gerçekleştirilen muayene sayısı 4 milyon 538 bin 62'dir. Yine aynı yıl içerisinde tedavi ve muayene amacıyla kurum dışına hastane sevki gerçekleştirilen sayı ise 1 milyon 817 bin 394'tür.

Komasyon raporunun üzerinde durulan başlıklarından biri de arama uygulamaları, bazı personel davranışları ve kötü muamele iddialarıdır. Açıkça ifade etmek isterim ki ceza infaz kurumlarında güvenliğin sağlanması ile insan onurunun korunması arasında bir tercih yapılması söz konusu değildir. Çağdaş infaz anlayışı bu iki değer birbirinin tamamladığı anlayışına dayanmaktadır. Bu nedenle bütün arama ve güvenlik uygulamaları mevzuat hükümleri ile ulusal ve uluslararası insan hakları standartları çerçevesinde yürütülmektedir. Bunun yanında, personel eğitimlerinde de insan hakları, iletişim becerileri, meslek etiği, insan onurunun korunması üzerinde özellikle durmaktayız. Kötü muamele iddialara ilişkin yaklaşımımız da son derece nettir. Her iddia titizlikle incelenmekte, gerekli görülen durumlarda adli ve idari soruşturmalar başlatılmakta, kurumsal refleksimiz savunma yapmak değil gerçeği ortaya çıkarmaktır. Modern infaz sistemlerinin temel amaçlarından biri de hükümlü ve tutukluların toplumla bağlarının tamamen kopmasını engellemektir. Bu nedenle son yıllarda iletişim haklarını güçlendirmek amacıyla ACEP projesi kapsamında görüntülü görüşme sistemi geliştirilmiş ve hükümlü ve tutuklular aileleriyle görüntülü olarak görüşebilmekte, özellikle farklı şehirlerde yaşayan aileler açısından önemli kolaylıklar sağlanmaktadır. Burada ziyarete gitmeyen aileler olursa hükümlü ve tutukluların süresini otuz dakikadan altmış dakikaya kadar çıkarıyoruz Başkanım. Amacımız, bir taraftan kurumun güvenliğini korurken diğer taraftan da aile bağlarını güçlendirecek ve iletişim kanallarını mümkün olan en güçlü ölçüde açık tutmaktır.

Komasyon raporlarında yaşam koşulları, beslenme hizmetleri, günlük yaşama ilişkin değerlendirmeler de yer almaktadır. Ceza infaz kurumlarında infazın amacı yalnızca özgürlüğün sınırlandırılması değil aynı zamanda bireyin insan onuruna uygun koşullarda yaşamasını sürdürmesini ve yeniden topluma hazırlamasını sağlamaktır. Bu nedenle beslenme hizmetleri, barınma koşulları ve kurum yaşamının diğer unsurları sürekli olarak izlenmekte ve geliştirilmektedir. Bu kapsamda iae bedelleri 1 Nisan 2026 tarihinden itibaren 144 liradan 180 Türk lirasına çıkarılmıştır. Yine, annelerinin yanında olan çocuklar ile hükümlü, tutuklu çocuklara ilişkin ise miktar 275 TL'den 350 Türk lirasına yükseltilmiştir. Ayrıca, mutfaklar da düzenli olarak denetlenmiş ve hizmet kalitesinin artırılmasına yönelik çalışmalarımız sürmektedir. Bu alanda hizmet kalitesini daha yükseltmek amacıyla eşleştirilmiş Ceza İnfaz Kurumları Mutfakları Projesi başlatılmış, proje kapsamında mutfaklarda gıda güvenliğinin uluslararası standartlara uygun bir şekilde sağlanması, sistemin kurulması ve merkezî yönetim anlayışıyla standardizasyonun güçlendirilmesi hedeflenmektedir. Bu çalışmalarla ceza infaz kurumlarında sunulan beslenme hizmetlerinin kalitesinin ve sürdürülebilirliğinin daha da artırılmasını amaçlamaktayız. Raporda yer verilen fiziki koşullara ilişkin değerlendirmeler ilgili birimlerimiz tarafından incelenmekte ve gerekli iyileştirme planlanmaktadır.

Sayın Başkanım ve değerli milletvekilleri, ceza infaz sistemimizin temel hedefi hem toplum güvenliğini korumak hem de hükümlülere sorumluluk ve bilinç kazandırarak topluma uyumlu birer birey hâline getirmektir. İyi hâl değerlendirmeleri de bu amaca hizmet eden önemli araçlardan bir tanesidir. Raporda yer verilen hususlarından biri de iyi hâl değerlendirmeleridir. İyi hâl ile ilgili değerlendirmeler 5275 sayılı Kanun'un 89'uncu maddesinde mevzuat hükümleri çerçevesinde nesnel ve ölçülebilir kriterlere dayalı olarak gerçekleştirilmektedir. Dolayısıyla iyi hâl değerlendirme sisteminin herhangi bir şekilde tahliyeyi engellemeye yönelik bir mekanizma olmadığını da vurgulamak isterim. Değerlendirmelerde hükümlülerin kurumlara uyumu, yükümlülüklerini yerine getirme düzeyi, iyileştirme programlarına katılımı, eğitim ve sosyal faaliyetlerdeki performansı, disiplin geçmişi ile kişisel gelişimi, değişimi dikkate alınmaktadır. Toplam 50 objektif kriter üzerinden yapılan bu değerlendirmeler kurumun farklı servisleri tarafından hazırlanan ayrıntılı raporlara dayanmaktadır. Hükümlüler en geç altı ayda bir olmak üzere düzenli aralıklarla ayrıca açık ceza infaz kurumuna ayrılma, denetimli serbestlikten yararlanma ve koşullu salıverme öncesinde idare ve gözlem kurulları tarafından kapsamlı şekilde değerlendirilmektedir. Söz konusu kurullar kurum personelinin yanı sıra cumhuriyet savcısı, izleme kurulunun temsilcisi ve ilgili kamu kurumlarının, uzmanların katılımıyla oluşturulmakta, böylece değerlendirme sürecinin çok yönlü, şeffaf ve güvenilir bir zemine yürütülmesi sağlanmaktadır. Ceza infaz sistemi başarısı kişinin tahliye olduktan sonra toplumda ne ölçüde uyum sağlayabildiğiyle ölçülebilmektedir. Bu nedenle eğitim, meslek edindirme ve yeniden topluma kazandırma faaliyetleri Genel Müdürlüğümüzün temel öncelikleri arasında yer almaktadır. Bugün ceza infaz kurumlarımızda yürütülen eğitim faaliyetleri, mesleki kursları, işyurdu çalışmaları ve sosyal faaliyetleri sayesinde hükümlülerin tahliye sonrasında yaşamalarına hazırlanmaları amaçlanmaktadır. Bu çerçevede 5275 sayılı Kanun'un 61, 62, 69'uncu maddeleri hükümleri doğrultusunda hükümlü ve tutuklular mahkemelerce yasaklanmamış olması koşuluyla süreli ve süresiz yayınlardan bedelini ödeyerek yararlanabilmektedirler. Hükümlü ve tutuklular, ceza infaz kurumları kütüphanelerinde bulunan toplam 1 milyon 966 bin 782 yayından ve buna ek olarak Kültür ve Turizm Bakanlığıyla

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 10

imzalamış olduğumuz protokol kapsamında bulunan ildeki halk kütüphanesinden de yararlanabilmekte -bunların da toplam sayısı- 24 milyon 448 bin 803 yayından faydalanmaları sağlanmaktadır. Yine, ayrıca, hediye olarak gönderilen ve getirilen kitaplar ilgili mevzuatta belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde kuruma kabul edilmekte, eğitim kurulu tarafından yapılan incelemelerin ardından hükümlü ve tutuklulara teslim edilmektedir. Bunun yanında, hükümlü ve tutuklular bedelini ödemek koşuluyla süreli ve süresiz yayınlardan dergiler temin edebilmekte ve bu yayınlara abone olabilmektedirler. Komisyonumuzun ziyaret ettiği Niğde Açık Ceza İnfaz Kurumunda da görüldüğü üzere, tarım, hayvancılık, gıda üretimi, mobilya, tekstil ve çeşitli üretim alanlarında yürütülen çalışmalar sayesinde çok sayıda hükümlü meslek edinmekte ve çalışma disiplini kazanmaktadır. Bu, bizim açımızdan son derece önemli ve kıymetlidir çünkü ceza infaz kurumlarında geçirilen süreyi bireyin toplumdan uzaklaştırılan değil topluma hazırlanan bir süreç hâline dönüşmesini arzu etmekteyiz. İzmir, Eskişehir ve Niğde illerinde gerçekleştirilen incelemeler sonucunda hazırlanan raporlar ceza infaz sistemimizin güçlü yönlerini ortaya koyduğu gibi geliştirilmesi gereken alanlara da ışık tutmaktadır. Bizler açısından önemli olan husus, hiçbir kurumu kusursuz ilan etmek değil; önemli olan, sorunların zamanında tespit edilmesi ve objektif şekilde değerlendirilmesi ve çözüm iradesinin ortaya konulmasıdır. Ceza Tevkifevleri Genel Müdürlüğü olarak yaklaşımımız tam olarak da budur. Bir taraftan güvenliği ve infazın etkinliği sağlanırken diğer taraftan da insan onurunun korunmasını, temel hak ve özgürlüklerine saygıyı ve yeniden topluma kazandırma hedefini aynı anda gerçekleştirmeye çalışmaktayız. Bu doğrultuda, Türkiye Büyük Millet Meclisinin denetim faaliyetlerini, izleme kurullarının çalışmalarını Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun değerlendirmelerini ve diğer bütün denetim mekanizmalarının katkılarını sistemimizi geliştiren ve önemli araçlar olarak görmeye devam edeceğiz.

Bu vesileyle, incelemeleri gerçekleştiren Komisyon Başkanımıza, alt komisyon üyelerimize ve raporların hazırlanmasında emeği geçen bütün milletvekillerimize, uzmanlarımıza teşekkür ediyor, ceza infaz sistemimizin daha ileri standartlara ulaşmasına katkı sağlayacak her türlü yapıcı değerlendirmeyi kıymetli bulduğumuzu özellikle ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bir de sorular vardı. Sayın Vekilimiz Enis Bey'in açlık greviyle ilgili bir sorusu vardı. İzmir'de Tuğçenur Özbay kendisine verilen yaka kimliğini takmak istememekte ama Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in 55'inci maddesinde her hükümlüye kurumda çekilmiş olan fotoğrafı bulunan bir kimlik belgesi verilir ve bunu yanında bulundurur diyor. Burada da adı, soyadı, baba adı, anne adı, doğum tarihi ve yeri var, şöyle bir kimlik belgesi ve fotoğrafı bulunmakta. Bunu takmaması disiplin cezası ve disiplin cezasında da kınama gerektiriyor Başkanım,

ALT KOMİSYON BAŞKANI MUSTAFA ALKAYIŞ - Sayın Genel Müdürüm, bundaki gereklilik nedir? Zaten hükümlü veyahut da tutuklu biliniyor yani bir zaruriyet mi? Mevzuattan bağımsız olarak soruyorum, neden buna ihtiyaç duyuluyor? Zaten biz içeride olduğunu bilmiyor muyuz? Mantiği anlayalım diye...

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ÇELEBİ YILMAZ - Şöyle: Her hükümlü odasından koğuşuna dışarı çıkarken burada yaka kartı...

ALT ?KOMİSYON ?BAŞKANI ?MUSTAFA ?ALKAYIŞ - Ziyaretçilerle bir araya geldiği zaman mı?

CEZA ?VE ?TEVKİFEVLERİ ?GENEL ?MÜDÜRÜ ? ?ÇELEBİ ?YILMAZ - Evet, evet.

Yani oraya giderken takmak zorunda, takmadığı zaman disiplin cezasını gerektiriyor Başkanım. Yani orada da malum, bildiğiniz üzere, aynı koğuşa dönmesi, sirkülasyon... Bir de 423 bin hükümlü, tutuklu sayısı. Ama biz yine bu konuyla alakalı, bu açlık greviyle alakalı ne yapabiliriz, biz bunu arkadaşlarımızla bir değerlendireceğiz.

Yine, Sayın Vekilimiz Sevda Hanım Eskişehir'de LGBTİ'lerle ilgili, işkenceyle ilgili bir iddiada bulundu. Dediğim gibi, biz işkence ve kötü muameleye karşı sıfır toleransla hareket etmekteyiz, her türlü iddiayı değerlendiriyoruz, buna ilişkin de gerekli adli, idari soruşturmaları inceleyeceğiz, sonucuna göre hareket edeceğiz.

Yine, Sayın Vekilimiz Naci Şentürk tarafından... Özellikle biz son dönemde Orman Genel Müdürlüğü, TİGEM ve Atatürk Orman Çiftliğiyle bir protokol imzaladık. Bu protokol kapsamında açık cezaevindeki hükümlülerimiz bu kurumlara gidip ve akşamları da orada kalmak şartıyla, ücretleri de ilgili kurumlar tarafından ödenmek şartıyla çalıştırılmakta. Burada da yaklaşık 3 bin kişi çalıştırılmakta Başkanım.

Söyleyeceklerim bundan ibaret, diğerlerini yazılı şekilde bildireceğiz.

Saygılarımı sunuyorum Başkanım.

ALT ?KOMİSYON ?BAŞKANI ?MUSTAFA ?ALKAYIŞ - Teşekkür ederim.

Naci Bey'in bir sorusu var.

NACİ ?ŞANLITÜRK ?(Ordu) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Genel Müdürüm 402 hizmette olan cezaevimiz var, bu cezaevlerinde ne kadar tutuklu ve hükümlümüz var şu anda?

CEZA ?VE ?TEVKİFEVLERİ ?GENEL ?MÜDÜRÜ ? ?ÇELEBİ ?YILMAZ - Bugün itibarıyla 423 bin civarında.

NACİ ?ŞANLITÜRK ?(Ordu) - İlave olarak inşası devam eden cezaevlerimizin sayısı var mı?

CEZA ?VE ?TEVKİFEVLERİ ?GENEL ?MÜDÜRÜ ? ?ÇELEBİ ?YILMAZ - Şu an 30 adet inşaat aşamasında, 20 adet de proje aşamasında. 2030 yılına kadar bunlar faaliyete geçtiğinde de 43.067 kişilik artı bir kapasiteye ulaşmış olacağız Sayın Vekilim.

ALT ?KOMİSYON ?BAŞKANI ?MUSTAFA ?ALKAYIŞ - Sevda Hanım, sizin söz talebiniz var.

Buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 11

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Evet, bir sorum var Sayın Başkan.

Sincan Kadın Cezaevinin Müdürü Candaş Orhan Akdemir Ağustos 2025'te göreve geldi, geçen aya kadar yaptığı görev sürecinde yani on ayda bu cezaevinde 7 intihar gerçekleşti. Genel olarak cezaevlerinde intihar oranlarını takip ediyor musunuz?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ÇELEBİ YILMAZ - Evet, takip ediyoruz.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Sincan Cezaevindeki on ayda 7 intihar konusunda ne düşünüyorsunuz?

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ÇELEBİ YILMAZ - 7 intihar değil Sayın Vekilim yani Sincan'da söylediğiniz tarihten bugüne kadar iki tane intihar gerçekleşmiş ve geçen yıl ile bu yılı kıyasladığımız zaman intihar oranları bu yıla oranla daha düşük seyretmekte.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Bize gelen insan hakları örgütlerinin, cezaevi inceleme komisyonlarının, baroların, LGBT hakları ve insan hakları komisyonlarının yaptığı başvurulardan biz bu sayıları ediniyoruz. Bu aradaki rakam farklılığını herhâlde değerlendirmemiz lazım, neden kaynaklandığını.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ÇELEBİ YILMAZ - Siz girişimlere de intihar diyorsanız...

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Evet yani intihar ve intihar girişimlerinin toplamını söylüyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI MUSTAFA ALKAYIŞ - Onu bir şey yapınlar Notlarınızı aldınız Sayın Genel Müdürüm, onu bir incelesinler.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Bir de genel olarak şöyle bir bilgiyi de çok ihtiyaç duyuyoruz: Özellikle "LGBT koğuğu" adı verilen koğuğlarda mesela intihar oranlarında bir yükseliş gözlemliyor musunuz? Buna ilişkin bir istatistiğiniz var mı? Bu istatistiği Meclise gönderir misiniz lütfen. İkinci bir nokta: Elbette her iddianın incelenmesi, refleksinizin savunma değil gerçeği ortaya çıkarmak olması çok kıymetli, zaten bugün burada, bu Komisyonda bunu konuşuyor olmamızın sebebi de bu ancak ben mesela bütün başvurularına rağmen Candaş Orhan Akdemir'le ilgili soruşturmanın neden cezasızlıkla sonuçlandığına ilişkin yani o sürecin neden öyle olduğuna ilişkin bir bilgilendirmeye ulaşamadım, böyle bir bilgilendirme olmadı. Onunla ilgili de bilgilenebilsem çok sevinirim.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ÇELEBİ YILMAZ - İntiharlarla ilgili biz çok ayrıntılı şekilde çalışmaktayız Başkanım. Yani orada suç verileri, girişten ne zaman sonra intihar ettiği, yaş grupları, suç grupları, hangi mevsimlerde intiharın daha ağırlıklı olduğu... Ona ilişkin mesela son on yıldır verilerimiz elimizde var, yine, sayın vekilimizin dediği noktalara da ayrıca bir bakarız inşallah.

ALT KOMİSYON BAŞKANI MUSTAFA ALKAYIŞ - Teşekkür ediyorum.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ÇELEBİ YILMAZ - Sağ olun.

ALT KOMİSYON BAŞKANI MUSTAFA ALKAYIŞ - Şimdi söz sırası İşyurtları Başkanımız Sayın Hüsnü Gezginci'de Sayın Başkanım, buyurun.

CEZA VE İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞYURLARI KURUMU BAŞKANI HÜSNÜ GEZGİNCİ - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, kıymetli katılımcılar; ben sözlerime başlamadan önce, özellikle Naci Şanlıtürk, Ahmet Salih Dal, Mustafa Yavuz vekillerimize teşekkürlerimi arz ediyorum. Kurumumuzla ilgili güzel temennileri, dilekleri ve söylemleri bizi gerçekten mutlu etti. Biz buna layık olabilmek için inşallah daha fazla gayret ve emek göstermeye devam edeceğiz.

İşyurtları Kurumu, malumunuz, 4301 sayılı Kanun'la kurulmuş, akabinde, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle 2018 yılında kuruluşu, teşkilatı, görev ve yetkileri yeniden düzenlenmiştir. Kurumun temel amacı, ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutukluların meslek edinmelerini sağlamak, mevcut mesleki bilgi ve becerilerini geliştirmek ve onları topluma yeniden kazandırma sürecine katkıda bulunmaktır. İşyurtları faaliyetleri yalnızca üretim odaklı çalışmalar olmayıp infaz sistemimizin temel hedeflerinden biri olan rehabilitasyon ve yeniden topluma kazandırma amacının önemli araçlarından birisidir. Hükümlülerin ceza infaz kurumlarından tahliye olduktan sonra üretken bireyler olarak hayatlarını sürdürebilmeleri, iş bulabilmeleri veya kendi işlerini kurabilmeleri açısından İşyurtları önemli bir görev üstlenmektedir. İşyurtları Kurumu bünyesinde yürütülen faaliyetler kapsamında hükümlü ve tutuklular farklı üretim alanlarında çalışarak hem yeni meslekler edinmekte hem de mevcut mesleki bilgi ve tecrübelerini geliştirme imkânı bulmaktadırlar. Modern üretim tesisleri ve atölyelerde gerçekleştirilen uygulamalı eğitimler sayesinde hükümlüler mesleklerini bizzat icra ederek tecrübe kazanmakta ve çalışma hayatlarına hazırlanmaktadır. Bunun yanında, Millî Eğitim Bakanlığıyla ve diğer bir kısım bakanlıklarla yaptığımız iş birlikleri kapsamında meslek edindirme programlarıyla teorik eğitimlerini destekleme ve çeşitli mesleki yeterlilik belgeleri alma fırsatı elde edilmektedir. Böylece hükümlüler yalnızca bir meslek sahibi olmakla kalmamakta, ekip çalışması, iş disiplini, iletişim, sorumluluk alma, zaman yönetimi gibi sosyal ve mesleki becerileri de geliştirerek tahliye sonrası yaşama daha güçlü bir şekilde hazırlanmaktadırlar.

Değerli Komisyon üyeleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu bünyesinde faaliyet gösteren Hükümlü ve Tutuklu Hakları İnceleme Alt Komisyonu tarafından 27 Şubat 2026 tarihinde Niğde Açık Ceza İnfaz Kurumu İşyurdu Müdürlüğünde gerçekleştirilen incelemeler kapsamında çeşitli değerlendirmeler yapılmıştır. Bu incelemeler sırasında hükümlülerle gerçekleştirilen görüşmelerde İşyurdu faaliyetleri sayesinde yeni meslekler edindikleri veya mevcut mesleklerini geliştirdikleri, çıraklık, kalfalık, ustalık ve usta öğreticilik belgeleri alabildikleri, meslek seçimlerinde kişisel yetenek ve yatkınlıklarının dikkate alındığı, İşyurdu çalışmalarını dışardaki hayata hazırlık süreci olarak gördükleri, tahliye sonrasında çeşitli hibe desteklerinden yararlanabildikleri hususları ifade edilmiştir. Komisyon raporunda özellikle dikkat çeken değerlendirme, hükümlülerin İşyurdu faaliyetlerini doğrudan

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 12

dışardaki yaşama hazırlık olarak tanımlamalarıdır ki bu bizim için çok kıymetlidir. Bu tespit iş yurtlarının yalnızca bir üretim alanı değil, aynı zamanda bireyin yeniden topluma kazandırılması sürecinde etkin bir rehabilitasyon mekanizması olduğunu da göstermektedir. Nitekim, Komisyon tarafından da 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'da yer alan yeniden suç işlemeyi önleme, sosyalleşmeyi teşvik etme ve sorumluluk sahibi bir yaşam biçimine uyumu sağlama amaçları bakımından iş yurdu faaliyetlerinin önemli bir fonksiyon icra ettiği değerlendirilmiştir. Aynı raporda, iş yurdu faaliyetlerinin çeşitlendirilerek geliştirilmesinin önemine vurgu yapılmış, tahliye sonrasında hükümlülerin istihdama katılımını destekleyen ve kendi işlerini kurmalarına imkân sağlayan hibe programları da takdirle karşılanmıştır. Bugün gelinen noktada iş yurtları üretim yapan, kamu ihtiyaçlarını karşılayan ve ekonomik değer oluşturan yapılar olmanın ötesinde, insan onurunu esas alan infaz anlayışının önemli bir parçası olarak faaliyet göstermektedir. Meslek sahibi bireyler yetiştirmek, tahliye sonrası yeniden suç işleme riskini azaltmak ve toplumsal uyumu güçlendirmek bakımından iş yurtlarının üstlendiği görev son derece önemlidir. Bu vesileyle, insan hakları perspektifiyle yürütülen denetim ve inceleme faaliyetlerinin kurumlarımızın gelişimine katkı sunduğunu ifade ediyor, kurumunuzun tespit ve değerlendirmelerinin iş yurtları faaliyetlerinin daha da güçlenmesine katkı sağlayacağına inanıyorum.

Biraz önce Sayın Vekilimiz Sayın Naci Şanlıtürk'ün de ifade ettiği gibi, iş yurtlarının her ne kadar mesleki eğitim hizmeti varsa bir taraftan da mali boyutu var, bunların idaresi bizim için çok büyük önem arz etmektedir. Özellikle bizim işimizin teknik boyutu, üretim aşaması varken bir de pazarlama ve mali yönden idare boyutu maliye muhasebesi, kamu muhasebesi kısmı var, bu da bizim için çok önem arz etmekte. O yüzden, kamu kaynaklarının uygun şekilde harcanabilmesi, israf edilmemesi açısından da bu bizim için çok kıymetli. Hem üretim yaparken üretim maliyetleri açısından hem de üretilen malların değerlendirilmesi, pazarlanması noktasında, bunların gerçekten kamu zararına sebebiyet vermeyecek şekilde değerlendirilmesi ve yine, kamu kaynağı olarak kamu hizmetlerinin görülmesinde kullanılması -ki iş yurtlarından elde ettiğimiz bu kârın artırılması- tabii ki bizim için önemli. Her ne kadar madalyonun bir yüzünde biz topluma hükümlüleri yeniden kazandırıyor olsak da ceza infaz kurumlarımızda kalan bu sayıdaki hükümlülerin de bizim için çok ciddi bir kamu gücü olduğunu, elimizde kullanılabilecek çok önemli bir alan olduğunu da unutmamak gerekiyor. Hem bireysel olarak hükümlü ve tutuklular açısından geleceklelerini kurtarmak, onları topluma meslek sahibi onurlu bireyler olarak yeniden kazandırmak bizim için çok kıymetli. Tabii, ifade ettiğimiz gibi, bunun mali boyutunun da en iyi şekilde kontrol edilmesi ve düzenlenmesi gerekmektedir.

Yine, tarım ve hayvancılık faaliyetlerini 1960 yıllardan beri çok yaygın bir şekilde yapıyoruz. Birlikte ziyaret ettiğimiz Niğde, Edirne, Dalaman, Foça gerçekten çok büyük nitelikli üretim yaptığımız kurumlarımızdan. Bu mevcut kurumların üretim kapasitelerini, üretim yapılan alanlarını büyüttüğümüz gibi, yeni ceza infaz kurumlarında yine, hazineye ait kullanılmayan alan, arazi varsa bize tahsis edilerek en azından boş kalmasını engelleyip buraların da tarımla değerlendirilmesi noktasında girişimlerimiz sürekli oluyor. Tabii, bu üretim alanının genişlemesi, aslında bizim temel gayemiz olan daha çok hükümlünün mesleki eğitim alması ve meslek sahibi olarak buralarda istihdam edilmesi. 2015 yılında biz, 77 bin civarında hükümlüyü mesleki faaliyetlerde değerlendirmiştik ama -benim kişisel kanaatim bu- yeter mi? Yetmez. Yani ceza infaz kurumuna giren ve çalışmak isteyen her bir hükümlünün mutlaka çalışabileceği, meslek öğrenebileceği alanları bizim oluşturmamız gerekiyor. "423 bin." dedi Sayın Genel Müdürüm, eğer 423 bin hükümlünün tamamı çalışmak istiyorsa biz bunların tamamına da çalışma alanı sağlayabilecek bir altyapımızın olması gerekiyor ki bu kadar büyük bir kamu gücünü, kamunun elindeki imkânı yine, en iyi şekilde değerlendirelim, hem bireysel olarak hükümlü ve tutuklularımızın şahsi geleceklelerini kurtarma açısından hem de dediğim gibi kamu kaynaklarının en iyi şekilde değerlendirilmesi açısından.

Tabii, şunu özellikle belirtmek isterim: Bizim sistemimizde bu çalışmalar rızaya dayalı. Hükümlünün talebi varsa, çalışmak isterse müracaat ediyor, çalışıyor; biz de çalışmak istemeyen bir hükümlünün hiçbir şekilde çalıştırılması söz konusu değil.

Yine, Sayın Vekilimin -üçüncü- ifade ettiği gibi, bu kamu kaynaklarıyla üretim yapılırken bunun kamu ihtiyaçlarının karşılanması noktasını da tabii, biz çok önemsiyoruz. Özellikle bakanlıklarımızın merkez ve taşra teşkilatlarının, ki bunlar Sağlık Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, farklı birimi olarak Jandarma gibi kurumların tarım alanındaki üretimlerden kaynaklı gıdalar, tekstil üretimleri, mobilya üretimleri gibi birçok farklı alanda ihtiyaçlarını biz, karşılamak için gayret ediyoruz ve bu üretim kapasitemizi artırırken tabii ki daha çok kurumumuzun ihtiyaçlarını tespit ederek, inşallah, birinci elden doğrudan üreterek kamunun bu ihtiyaçlarını karşılamak istiyoruz.

Sayın Vekilimiz Ahmet Salih Dal'ın da ifade ettiği gibi iş yurtlarının mutlaka yaygınlaştırılması gerekiyor. Biz de aynı düşüncededeyiz, biraz önce de ifade ettim. Hükümlüler bazen dilekçe gönderiyorlar, işte "Ben iş yurdunda çalışmak istiyorum. Daha önce, başka bir kurumda kalırken şu atölyede çalışmıştım, buraya da bu atölye kurulsun." diye talepler geliyor. Tabii, biz bunları da değerlendiriyoruz. Her sene yeni atölyeler, yeni tesisler kuruyoruz, mevcut tesis atölyelerimizin modernizasyonu için büyük gayretler gösteriyoruz. Günümüzün modern teknolojilerini atölyelerimizde de en iyi şekilde kurmak, kurgulamak istiyoruz. Bizim üretim yapılan atölyelerimizin birer organize sanayi gibi modern makine ve ekipmanlarla donatılmasını istiyoruz, onun için ciddi gayretlerimiz var.

Yine, Sayın Vekilimiz Mustafa Yavuz da iş yurtlarının değerli olduğunu ifade etti. Evet, iş yurtları gerçekten, infaz sistemi içerisinde vazgeçemeyeceğimiz, hatta ve hatta daha da büyütülmesi ve kurgunun daha sağlam bir organizasyona büründürülmesi gereken bir yapı olduğunu ifade etmek istiyorum. Biz bu noktada, Sayın Çelebi Genel Müdürümüzle sürekli işişare hâlindeyiz, görüşme hâlindeyiz, özellikle personel noktasında, yeni atölyelerin kurulumu noktasında sürekli işişare hâlindeyiz. Bu iş birliği ve işişareler neticesinde de yine, bu iş yurdu atölyelerimizin yaygınlaştırılmasının yanında, daha nitelikli hükümlülerin yetiştirilmesi,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 13

mesleki olarak daha nitelik kazandırılması noktasında da özellikle personel takviyesi bizim için çok kıymetli; bunu da biz paylaşıyoruz, değerlendiriyoruz. Özellikle alınacak son personel içerisinde bir kısım teknik personel var, onları da inşallah bizim iş yurdu atölyelerinde değerlendiririz diye Genel Müdürlüğümüzle dönem dönem bu konuları paylaşıyoruz.

Son olarak ürettiğimiz bu ürünlerin pazarlanması ve özellikle halkımıza tanıtılması noktasında da fuarlarımız var. İnşallah, bu hafta 12-16 Haziranda Erzincan'da fuarımız var, beş gün. Ben burada kıymetli Komisyon Başkanımızı ve üyelerimizi davet ediyorum, buyurun beraber Erzincan'a gidelim. 53 kurumumuzun ürettiği ürünler doğrudan fuar organizasyonu şeklinde Erzincan halkımıza sunuluyor, talep edene satış da yapıyor. İnşallah, eylül, ekim gibi de Ankara'da geleneksel fuarımız var -orası çok daha büyük- 120-130 kurumumuzun katılımıyla kurulan bir fuar. Erzincan olmasa da inşallah, Ankara'ya, Sayın Başkanımı hassaten davet ediyorum, sayın vekillerimizi, üyelerimizi davet ediyorum; sizi orada ağırlamak isteriz.

Ben bu kıymetli çalışmalarınızdan, bu raporlarınızdan dolayı hepinize teşekkür ediyorum. İnşallah, hep birlikte kurumumuza, infaz sistemimize verebileceğimiz tüm katkıları da sonuna kadar vermeye hazır olduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum Sayın Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI MUSTAFA ALKAYIŞ - Ben teşekkür ediyorum.

Mustafa Bey'in bir söz talebi vardı.

Buyurun.

MUSTAFA YAVUZ (Bursa) - Sayın Başkanım, geçen, İzmir ziyaretimizde özellikle Foça Cezaevi iş yurtları anlamında örnek bir kurum olarak bahsedildi. Ben, burada, bundan sonraki incelemelerde kıyas ve değerlendirme imkânı olması bakımından müstakilen bir gün oraya ziyarette de fayda gördüğümü belirtmek istiyorum. Böyle bir konusu olmuştu, onu hatırlatmak için söz almıştım.

Teşekkür ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI MUSTAFA ALKAYIŞ - Biz teşekkür ederiz.

CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞYURLARI KURUMU BAŞKANI HÜSNÜ GEZGİNCİ - Sayın Başkanım, daha önce de biz şahsınızla bu konuyu paylaşmıştık yani iş yurtları noktasında biz de ısrarla gelmenizi, müstakil olarak ziyaret etmesini istiyoruz ve bekliyoruz Sayın Vekilim çünkü gerçekten farklı bir bakış açısı gerektiriyor. Sayın Başkanım, o ziyaretlerde, hatta, Niğde'de otobüsle gezerken o bizim ahırların, üretim yapılan besi ahırlarının içerisinde falan geçtik, mandıraları tek tek incelik. Ben defalarca gittim, onlarca kez gezdim oraları ama her gezdiğimde -samimi söylüyorum- sanki tekrar tekrar böyle bir enerji geliyor ve buraların cezaevi değil sanki gerçekten kamunun böyle TİGEM gibi çok daha farklı üretim yapan kurumlarıymış gibi bir ortam gözlemliyorum. Burada çalışan hükümlülerimiz, tutuklularımız gerçekten çok memnunlar, hayata tutunmuşlar, kendileri tekrar hayatın içinde ve geleceğe dair umutlarını orada yeşerttiklerine ben bizzat şahit oldum.

İNşallah, Foça'ya, özellikle Dalaman'a ve Edirne'ye mutlaka bir ziyaretin gerçekleştirilmesinin çok isabetli olacağını ben düşünüyorum.

Saygılar sunuyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI MUSTAFA ALKAYIŞ - Biz teşekkür ediyoruz.

Tabii, iş yurtlarına yaptığımız ziyaret bizim Komisyonumuz açısından da yeni bir tecrübe oldu. İzmir'de cezaevlerine yaptığımız inceleme ziyaretinden sonra siz de telefon açtınız; orada aldığımız sunumda da hem Başsavcımız hem oradaki yetkililer ısrarla buraların da görülmesinin faydalı olacağını söyledi. İnşallah Komisyonumuzla beraber uygun bir zamanda bu örnekleri de görmek istiyoruz.

Tabii, Türkiye Büyük Millet Meclisi aynı zamanda denetim görevini yapıyor. Biz Niğde'yi ziyaret ettiğimiz zaman sizin çok güzel bir hazırlığınız vardı ama personel eksikliği vesilesiyle durdurmuşsunuz, ya küçükbaş ya büyükbaş tam hatırlamıyorum. O giderildi mi?

CEZA İNFAZ KURUMLARI İLE TUTUKEVLERİ İŞYURLARI KURUMU BAŞKANI HÜSNÜ GEZGİNCİ - Yok Sayın Başkanım, sağmal hayvan tesisimiz Dalaman'da bitti, Niğde'de ve Dalaman'da şu an bitmiş durumda. Hayvan alımları yapacağız, hükümlünün kalacağı binalar da personelin kalacağı binalarımız da her şeyimiz hazır ama personelimiz olmadığı için maalesef orayı şu an aktif hâle getiremedik. Aynı tesisin bire bir aynısı Dalaman'da da bitti, hatta orada, Dalaman'daki hayvanlarla ilgili, Foça'daki sağmal hayvan tesisimiz vardı, oradan planlamaya yaptık, her yıl 75 ile 100 arasında hayvan aktararak aktif hâle getireceğiz ama maalesef Niğde'deki personel ihtiyacımız şu aşamada daha karşılanmadığı için o tesisimiz duruyor. Ben samimi söylüyorum, her hafta arkadaşlarla değerlendirme toplantısı yaptığımızda "Ya, buraları nasıl yapacağız?" diye sürekli görüşüyoruz. Çelebi Genel Müdürlüğümüze ben sürekli söylüyorum bize personel lazım diye.

ALT KOMİSYON BAŞKANI MUSTAFA ALKAYIŞ - Sayın Genel Müdürlüğümüzden rica ediyoruz, biz gezdik, oraya gezimizin de hakikaten bir katkısı da olmasını arzu ediyoruz. Toplantıdan sonra bu müjdeyi de bekleriz.

CEZA VE TEVKİFEVLERİ GENEL MÜDÜRÜ ÇELEBİ YILMAZ - İnşallah destek veririz Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI MUSTAFA ALKAYIŞ - İnşallah, inşallah.

Çok teşekkür ediyorum.

Tabii, vekillerimizin sorularına genel müdürlüklerimizden yazılı bildirim yapmalarını da rica ediyoruz, zaman darlığı dolayısıyla daha teknik bilgi gerektiren konularda bunu arzu ediyoruz.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 14

Raporlarımız üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Niğde E Tipi Ceza İnfaz ve Niğde Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurdu İnceleme Raporlarını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Niğde E Tipi Ceza İnfaz ve Niğde Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurdu İnceleme Raporları kabul edilmiştir.

İzmir Ceza İnfaz Kurumları Raporu'nu oylamaya sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... İzmir Ceza İnfaz Kurumu Raporu kabul edilmiştir.

Eskişehir Ceza İnfaz Kurumları Raporu'nu oylamaya sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Eskişehir Ceza İnfaz Kurumları Raporu kabul edilmiştir.

Kabul edilen raporlarımıza yasama uzmanlarımızın redaksiyon yapma yetkisi verilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir. Redaksiyon yetkisi uzmanlarımıza verilmiştir.

Muhalefet şerhi vermek isteyen milletvekillerimiz 17 Haziran 2026 Çarşamba günü saat 17'ye kadar muhalefet şerhlerini Komisyonumuza bildirebilirler.

Bugünkü gündemimizin sıradaki maddesi inceleme yapılacak ceza infaz kurumlarının belirlenmesidir.

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonumuza yapılmış olan başvuruların yoğunluğunun ceza infaz kurumlarından yapıldığını ifade etmek isterim. Ziyaret edilecek diğer kurumlara ilişkin planlamada dikkate alınmak üzere sizlerle istatistikleri paylaşıyorum, hem milletvekili arkadaşlarımızla hem de sizinle paylaştım. Başvurulara dair il bazlı istatistiki bilgiler ildeki tüm ceza infaz kurumlarını kapsamakta olup üye milletvekillerimizin önündeki tablolarda yer almaktadır.

Şimdi planlanacak inceleme ziyaretlerine ilişkin, taleplere göre sayın milletvekillerimize söz vermek istiyorum.

Bu konuda söz almak isteyen milletvekilimiz var mı yoksa biz planlarız.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Sayın Başkanım, çok kısa bir şey söyleyeceğim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI MUSTAFA ALKAYIŞ - Sevda Hanım, çok kısa lütfen.

Buyurun.

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) - Özellikle, Sincan Kadın Cezaevine ilişkin bir vurgu yapmak istiyorum. Oradaki intihar vakalarının incelenmesi yönünde özel bir gündemle ziyaret planlanmasının önemli olduğunu düşünüyorum; Sincan Kadın Kapalı, intiharların incelenmesi yönünde.

ALT KOMİSYON BAŞKANI MUSTAFA ALKAYIŞ - Teşekkür ederiz.

Şimdi, önümüzde listemiz var, biz Komisyon olarak bu başvuruların yoğunluğunu da sayısını da göz önüne alarak bir planlama yapıp sizlerle beraber onu olgunlaştıralım, daha sonra zaten tarafınıza bildirilecek.

Gündemimizdeki konuların görüşmesi tamamlandığından toplantıyı kapatıyorum.

Katılımcılara teşekkür ediyorum, kolaylıklar diliyorum.

Kapanma Saati: 16.17